

Жалқ Сўзи

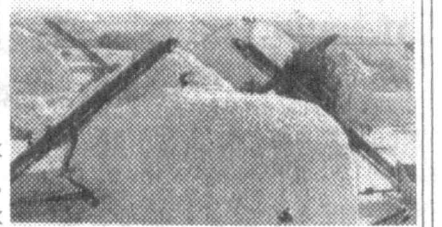
1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI OЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

26 ноябрь, сешанба, 1996 йил
Сотувда эркин нархда. № 240 (1492)

ХОРАЗМЛИКЛАР ЗАФАРИ

Хоразм вилояти деҳқонлари улкан меҳнат зафарига эришди.

Улар 290 минг тонналик «оқ олтин» хирмони уйиб, пахта тайёрлаш йиллик топширигини бажардилар. Ҳосилдорлик гектар бошига ўртача 29 центнерни ташкил этди. Айни пайтда галлакорлар ҳам қўзланган маррага эришди. Қабул пунктларига 102 минг тонна шולי топширилди.

Вилоят деҳқонлари далаларни ҳосилдан тезроқ тозалаш ва шудгорлаш ишларини бошлаб юбордилар.

(ЎЗА).

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИ

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ЭКИНЛАРИ ПАЙҲОН ҚИЛИНИШИГА ҚАРШИ КУРАШНИ КУЧАЙТИРИШГА ДОИР ҚЎШИМЧА ЧОРА-ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА

Жойлардаги аҳолини ўрганиб чиқиш Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Экинларни пайҳон қилишга қарши курашни кучайтириш тўғрисида» 1994 йил 21 ноябрдаги Фармони ва ушбу масала бўйича Вазирлар Маҳкамасининг 1995 йил 6 ноябрдаги 423-сон қарорини бажариш юзасидан Қорақалпоғистон Республикаси, Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва туманлар ҳокимликлари, вазириликлар ва идораларнинг ташкилотчилик ишлари айтиб ўтилган ҳужжатлар талабларига жавоб бермаслигини кўрсатмоқда. Кўпгина хўжалик раҳбарларининг бепарволиги ва масъулиятсизлиги, ижро интизомининг пастлиги ва Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва туманлар ҳокимликлари, Вазириликлар ва сув хўжалиги вазирлиги, Ички ишлар вазирлиги ва Ўзбекистон Республикаси прокуратураси томонидан амалий чоралар кўрилмаганини натижасида чорва моллари пайҳон қилиниши тўғрисида галла, пахта, мева-сабзавот ва бошқа қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ноқулайлиги кўпайиб бормоқда.

Қишлоқ хўжалик экинзорларида мол боққич, молларнинг, автотранспорт ёки қишлоқ хўжалик техникасининг экинзорлар орқали ўтиши ҳамда экинларнинг пайҳон бўлишига олиб келувчи бошқа қўшимча таъсирларни қўшимча кучайтириш; хўжаликнинг раҳбарлигида ички ишлар органлари ва фуқароларнинг ўзини ўзи боққичи органлари вакиллари билан биргаликда экинларнинг пайҳон бўлиши ҳолатларини аниқлаш ва бундай қўшимча таъсирларнинг олдини олиш юзасидан мунтазам рейслар ўтказиш топширилди. Экинлар кўп пайҳон бўлган жойларда кузатиш пунктлари ўрнатилсин ва дала

қорувуларни белгилаш; экинларни пайҳон қилиш ҳолати аниқланган тақдирда пайҳон қилган чорва моллари, автотранспорт, қишлоқ хўжалик техникаси ёки бошқа қишлоқ хўжалик воситасининг эгасини аниқлашга доир оператив чора-тадбирлар қўрилиши, материаллар айбдорларни қўшимча қўриқларга берилиши; белгилаб қўйилсинки, мулкчилик шаклларида қўшимча назорат, қўриқларга, ташкилотларга, шунингдек, фуқароларга қарашли пайҳон қилиш воситалари тутиб қолгани ва унинг эгалари ҳамда мулкдорлар томонидан пайҳон қилиш тўғрисидаги қўшимча чора-тадбирлар қўрилиши (Мингбоев) экинларни пайҳон қилишнинг ҳар бир ҳолати бўйича жолашнинг муқарраллигини таъминлаш зарурлигини таъминласин.

Ўзбекистон Республикаси Давлат вазирилик (Мирсафоев) экинларнинг пайҳон қилинишига қарши курашни кучайтириш тўғрисидаги фармонининг бажарилиши устидан назоратни қўриқлаш устидан қўшимча чора-тадбирлар қўрилиши (Мингбоев) экинларни пайҳон қилишнинг ҳар бир ҳолати бўйича жолашнинг муқарраллигини таъминлаш зарурлигини таъминласин.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Экинларни пайҳон қилишга қарши курашни кучайтириш тўғрисида»ги фармонининг бажарилиши устидан назоратни қўриқлаш устидан қўшимча чора-тадбирлар қўрилиши (Мингбоев) экинларни пайҳон қилишнинг ҳар бир ҳолати бўйича жолашнинг муқарраллигини таъминлаш зарурлигини таъминласин.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Экинларни пайҳон қилишга қарши курашни кучайтириш тўғрисида»ги фармонининг бажарилиши устидан назоратни қўриқлаш устидан қўшимча чора-тадбирлар қўрилиши (Мингбоев) экинларни пайҳон қилишнинг ҳар бир ҳолати бўйича жолашнинг муқарраллигини таъминлаш зарурлигини таъминласин.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Экинларни пайҳон қилишга қарши курашни кучайтириш тўғрисида»ги фармонининг бажарилиши устидан назоратни қўриқлаш устидан қўшимча чора-тадбирлар қўрилиши (Мингбоев) экинларни пайҳон қилишнинг ҳар бир ҳолати бўйича жолашнинг муқарраллигини таъминлаш зарурлигини таъминласин.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Экинларни пайҳон қилишга қарши курашни кучайтириш тўғрисида»ги фармонининг бажарилиши устидан назоратни қўриқлаш устидан қўшимча чора-тадбирлар қўрилиши (Мингбоев) экинларни пайҳон қилишнинг ҳар бир ҳолати бўйича жолашнинг муқарраллигини таъминлаш зарурлигини таъминласин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси
И. КАРИМОВ.
Тошкент шаҳри,
1996 йил 25 ноябрь.

Расмий ташриф арафасида

ҲАМКОРЛИК -- ТАРАҚҚИЁТ АСОСИ

Элчи жаноблари, Туркманистон раҳбарининг Ўзбекистонга ташрифини нималар кутмоқда? Сафар икки мамлакат ўртасидаги ўзаро дўстона алоқалар, ҳусусан, иқтисодий ҳамкорликни янада ривожлантиришга қандай ҳисса қўлади?

Туркманистон Президенти Сапармурот Ниязов 27-28 ноябрь кунлари расмий ташриф билан Ўзбекистонда бўлади. Шу муносабат билан ЎЗА мухбири Туркманистоннинг мамлакатимиздаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси Султон Пирмухамедов билан суҳбатлади.

Шу ўринда таъкидламоқчиманки, Туркманистон танлаган тараққиёт йўли Ўзбекистонникига аниқ монандир.

Туркманистон бугун бозор муносабатларига ўтмоқда, мулкчиликнинг шакли ўзгаририлиб, корхоналар ҳусусий шахслар қўлига берилаётган. Ички корхоналарни ҳам ҳусусийлаштириш жараёни бошлаб юборилди.

ПРЕЗИДЕНТ СОВФАСИ ТОПШИРИЛДИ

Муборак тумани Қорақум қишлоғида истиқомат қиладиган чўпон Т. Қўшвақот хонадонда қувончли воқеа юз берди: бир йўла уч фарзанд дунёга келди. Уларга эсту нит билан Исламжон, Абдулқоноқ, Қаримжон исми қўйилди.

ДОЛЗАРБ МАВЗУГА БАҒИШЛАНДИ

25 ноябрь кун «Ўзбекистон иқтисодийнинг нодавлат секторини ривожлантириш муаммолари» мавзусидаги семинар ўз ишини бошлади.

ДАСТЛАБКИ МАШҒУЛОТ

Мамлакат «Мазнавият ва маърифат» жамоатчилик маркази Қорақалпоғистон бўлими қошида ташкил этилган бозор муносабатларини ўрганиш жамоатчилик университетда дастлабки машғулот бошланди.

Халқларимиз ҳамкорлиги минг йиллик тарихга эга. Ўзбекилар билан туркманлар азалдан ягона минтақада истиқомат қилиб келган. Икки халқнинг муштарак томонлари кўп. Булар -- тилимиз илдизларининг бирлиги ва ўқуш-ушул удуларга айналаридики яққол намоён бўлади. Бир вақтлар Марказий Осиё ҳудудидан ўтган «Буюк йпак йўли» эса Ўзбекилар ва туркманлар ўртасидаги савдо-иқтисодий алоқалар ривожига қулай шарт-шароит яратган.

Шу ўринда таъкидламоқчиманки, Туркманистон танлаган тараққиёт йўли Ўзбекистонникига аниқ монандир.

Туркманистон бугун бозор муносабатларига ўтмоқда, мулкчиликнинг шакли ўзгаририлиб, корхоналар ҳусусий шахслар қўлига берилаётган. Ички корхоналарни ҳам ҳусусийлаштириш жараёни бошлаб юборилди.

Туркманистон бугун бозор муносабатларига ўтмоқда, мулкчиликнинг шакли ўзгаририлиб, корхоналар ҳусусий шахслар қўлига берилаётган. Ички корхоналарни ҳам ҳусусийлаштириш жараёни бошлаб юборилди.

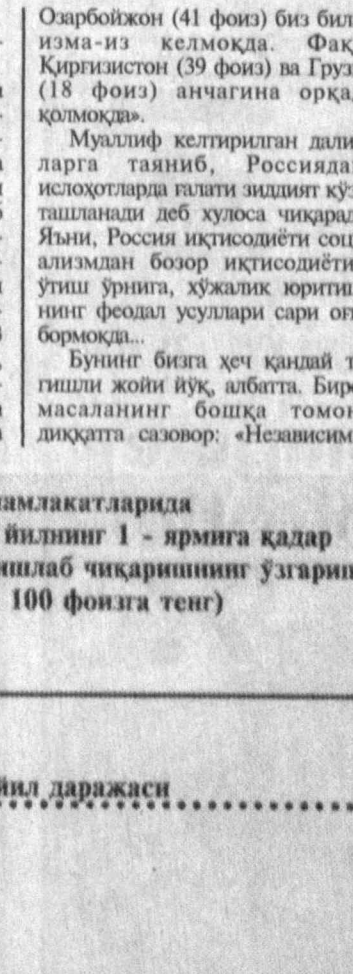
ДАЛИЛЛАРНИ РАД ЭТИБ БЎЛМАЙДИ

Қуйида келтириладиган кўрсаткичлар жаволи «Независимая газетанинг» 1996 йил 22 ноябрь сонидан эълон қилинган. Москвада чиқадиган ушбу газета ўтган ҳафтадан охирида ўз шарҳловчи Игор Гундаровнинг «Россияда феодализмнинг муваффақиятли ривожланиши» деб номланган киноли-панкдий мақоласини босиб чиқарди.

Матбуот кўзгусида

Мақоладан қуйида келтирилди: «Россия ислухотларни амалга ошириш борасида ҳитто МДХ давлатлари ўртасида энг сўнгги ўринлардан бирини эгаллайди (бунга ишонини қўйин, аммо рақамларни рад қилиб бўлмайди). Россия 1996 йилда санаот ишлаб чиқариши даражаси бўйича 1990 йилга нисбатан 47 фоизлик кўрсаткич билан Ўзбекистон (106 фоиз), Туркманистон (81 фоиз), Белоруссия (63 фоиз), Украина (55 фоиз), Қозғистон (48 фоиз), Арманистон (48 фоиз) кейинги ўринда турибди. Молдавия (43 фоиз) ва

МДХ мамлакатларида 1991 йилдан 1996 йилнинг 1 - ярмига қадар бўлган даврда санаот ишлаб чиқаришининг ўзгариши. (1990 йил 100 фоизга тенг)

«Россия ислухотларни амалга ошириш борасида ҳитто МДХ давлатлари ўртасида энг сўнгги ўринлардан бирини эгаллайди (бунга ишонини қўйин, аммо рақамларни рад қилиб бўлмайди). Россия 1996 йилда санаот ишлаб чиқариши даражаси бўйича 1990 йилга нисбатан 47 фоизлик кўрсаткич билан Ўзбекистон (106 фоиз), Туркманистон (81 фоиз), Белоруссия (63 фоиз), Украина (55 фоиз), Қозғистон (48 фоиз), Арманистон (48 фоиз) кейинги ўринда турибди. Молдавия (43 фоиз) ва

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI МАРКАЗИЙ БАНКИ АҲБОРОТИ

Миллийлик, «Ўзавторбанк» акциядорлик-корпоратив банки акциядорлари ўзининг шу йил 20 августдаги йилгиликда банкнинг миллионий аҳолини қўриб чиқиб, ўз-ўзини тугатиш тўғрисида қарор қабул қилган эди.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банкнинг тижорат банклари руйхатида олиш ва банк фаолияти билан шуғулланиш учун лицензиялар бериш комиссияси ўзининг 23 ноябрдаги йилгиликда «Ўзавторбанк»ни тугатиш комиссияси фаолиятини қўриб чиқди ва унинг ишани қонқарсиз, деб топди.

Марказий банк «Ўзавторбанк»нинг лицензиясини қайтариб олиш ва уни мажбурий тугатиш тўғрисида қарор қабул қилди.

«Ўзавторбанк»нинг барча кредиторлари янги ташкил этилган комиссияга қандай кузатиб туриши комиссияга мурожаат қилишлари мумкин.

Саниж ЖАББОРОВ суҳбатлади.

Саниж ЖАББОРОВ суҳбатлади. (ЎЗА).

Депутатлар ҳақида хикоялар

ИСЛОҲОТ ҚАНОТ БЕРДИ

Сурхондарё вилояти Боботоғ билан керага тоғ орасидаги воҳода жойлашган. Сурхондарёси ана шу воҳани қўқ иккига бўлиб оқиб ўтиб, Амударёга қуйилади. Ўзининг яхшигина этнограф олимлигидан беҳабар... чоллар айтишадик, дарёнинг у юзидаги одамлар билан бу юзидаги одамларнинг табиати ҳам, истиқомат тарзи ҳам кескин фарқ қилар экан.

бўлса керак, деб ўйлашга ҳаракат қилдим. Чунки, бундай манзараларни биз фақат орзу қиламиз, ҳоло!

Айтмоқчи, картошка ҳақида. Сарноселиклар 840 тонна урулик картошка олиб келиб, уни галладан бўшаган 253 гектар майдонга экишди. Ижара-чи-деҳқонларга уруғ... текин берилди. Аммо бир шарт билан — ҳосил йиғиштириб олингандан сўнг уруғ хўжаликка қайтарилиши керак. Шартнома эса 120 центнердан. Бу — картошқачиликдаги энг кам кўрсаткичдир. «Бу билан биз беш ярим минг одамни ишли қилдик. Чунки бу иқтисодий жихатдан фойдаланишга ҳаракат қиламиз. Чунки бу иқтисодий жихатдан фойдаланиш. Мазкур ишларимиз бир неча йўналишда олиб боришмоқда.

Биринчиси — уруғликни экин олдидан экиннинг кўп қасалиқларга чидамдигини оширишдан биологик фаол моддалар билан дориландириш. Институтимизда бўлиб ўтган илмий кенаш ҳам асосан шу мавзуда бағъшланган эди. Олимларимиз маҳаллий хомашдан олинган полимерлардан турли физиологик фаол моддалар ариштириш таъйирлаш учун фойдаланмоқдалар. Бу моддаларнинг сува яхши эриши дори таркибидея хўми қилувчи модда кам миқдорда бўлса ҳам, жуда яхши самара беришини таъминлайди. Бу ана шунинг учун ҳам фойдаланиш, биз бундай физиологик фаол моддаларни ҳозирча ўзимиз ишлаб чиқараётганимиз йўқ, уларни хориждан, хусусан, Швейцариянинг «Сандоз-агро» фирмаси ва Франциянинг «Рон пулен» концернидан сотиб олишни режалаштиряптик.

Туманда бу йил 1400 гектар галладан бўшаган майдонга маккажўхори экилди. Шунинг тўрт ўз гектари дон учун, икки ўз гектарига эса венгерларнинг махсус нави экилди. Уруғ Сирларнинг Оқолтин туманидан ҳар килоси олтинчи беш сўмдан (!) олиб келинди. Нагизада бултур икки минг тонна, бу йил эса 15 минг тонна силос жамғарилади. Ўтган йили ҳар бир беш молга беш озуқа бирлиги жамғарилган бўлса, бу йил эса ўн олти озуқа бирлиги тушди. Энг муҳими, тўқсон еттинчи йил учун минг тонна сара уруғ тайёрлаб қўйилди.

Пул эмиссиясининг тошхирққа нисбатан етти фоиз камлиги ҳам қилмақ хўжалик маҳсулотларининг мўл-қўлиги билан изоҳланади. Искандар Диев номидаги «Дашнобод» жамоа хўжалиқлари октябрь ойида қишлоқ хўжалик маҳсулотлари савдосидан икки миллионга нақд пул туширипти.

Туманда пахта экиладиган ҳар гектар майдондан олинган даромад бир йилда 18291 сўмга кўтайди, яъни 70527 сўмга етди. Бу фақат ҳосилдорликнинг ошуви ва сифатнинг яхшилануви эвазига бўлди.

Тождиди РАЗЗОҚ, «Халқ сўзи» мухбири.

Фан ишлаб чиқаришга

Илгари хабар берилганидек, Тошкентда, Ўзбекистон Фанлар Академиясининг Кимё ва полимерлар физикаси институтида хорижий мутахассислар иштирокида уруғчиликда ўсимликларни ҳимоя қилишнинг экологик жиҳатдан хавфсиз кимёвий воситаларини қўланиш муаммоларига бағишланган илмий кенгаш бўлди. Республикада бу соҳада қандай ишлар амалга оширилмоқда, қишлоқ хўжалиги ва табиёт учун экологик соф дориларни тайёрлаш ва ишлаб чиқариш муаммолари қандай ҳал қилинмоқда?

Институт директори, биологик фаол полимерлар бўлимининг раҳбари, Ўзбекистон Фанлар Академиясининг мухбир аъзоси, полимерлар кимёвий модификация соҳасидаги ишлари билан танилган олим, профессор Сайёра Рашидова шу ҳақда хикоя қилади.

Институтимиз биологик фаол полимерлар бўлимининг ходимлари республикамиз деҳқончилик-санот мажмуи учун экологик жиҳатдан хавфсиз технологияларни яратиш устида ишламоқдалар. Халқ хўжалигида қўланиладиган дориларни яратиш чоғида биз маҳаллий хомашдан фойдаланишга ҳаракат қиламиз. Чунки бу иқтисодий жиҳатдан фойдаланиш. Мазкур ишларимиз бир неча йўналишда олиб боришмоқда.

Биринчиси — уруғликни экин олдидан экиннинг кўп қасалиқларга чидамдигини оширишдан биологик фаол моддалар билан дориландириш. Институтимизда бўлиб ўтган илмий кенаш ҳам асосан шу мавзуда бағъшланган эди. Олимларимиз маҳаллий хомашдан олинган полимерлардан турли физиологик фаол моддалар ариштириш таъйирлаш учун фойдаланмоқдалар. Бу моддаларнинг сува яхши эриши дори таркибидея хўми қилувчи модда кам миқдорда бўлса ҳам, жуда яхши самара беришини таъминлайди. Бу ана шунинг учун ҳам фойдаланиш, биз бундай физиологик фаол моддаларни ҳозирча ўзимиз ишлаб чиқараётганимиз йўқ, уларни хориждан, хусусан, Швейцариянинг «Сандоз-агро» фирмаси ва Франциянинг «Рон пулен» концернидан сотиб олишни режалаштиряптик.

Иккинчи йўналиш, — деб даров эди Сайёра Шарофова, — биологик фаол моддаларни излашдан иборат. Булар Пектин, Хитин ва улардан ясалган табиий полимерлардир. Бу моддаларнинг биологик организмга фойдали таъсири кўп, бу одамларга маълум. Яқин вақтдан буён Фарб табиётида бу моддалардан фойдаланиш билан боғлиқ чинакам шов-шув бошланди. Фақат доволашгагина эмас, кўп қасалиқларнинг олдини олиш учун ҳам мазкур полимерлар қўланилмоқда. Пектин дегирди барча мевалардан олиниши мумкин.

КЕЛАЖАК ТЕХНОЛОГИЯСИ САРИ

Уруғчилик ҳимоя воситаларини ариштириш қўлайроқ бўлиши учун уларни ўсимликнинг ўсиши ва ривожланиши учун зарур бўлган моддалар билан капсуллаш технологияси ишлаб чиқилди. Шу мақсадда яриштирилган қуримани олимларимиз кенашта иштирок этиш учун Тошкентга келган олимларга намойиш қилди. Қуримани уларда катта таъсирот қолдири. Институтда ишлаб чиқилган уруғчилик дориландириш ишлатилган ва четдан келадиган шундай дориларнинг ўрнини босадиган моддалар ички бозоримизда хориждан келтирилатганига нисбатан анча арзон нархда сотилмоқда.

Иккинчи йўналиш, — деб даров эди Сайёра Шарофова, — биологик фаол моддаларни излашдан иборат. Булар Пектин, Хитин ва улардан ясалган табиий полимерлардир. Бу моддаларнинг биологик организмга фойдали таъсири кўп, бу одамларга маълум. Яқин вақтдан буён Фарб табиётида бу моддалардан фойдаланиш билан боғлиқ чинакам шов-шув бошланди. Фақат доволашгагина эмас, кўп қасалиқларнинг олдини олиш учун ҳам мазкур полимерлар қўланилмоқда. Пектин дегирди барча мевалардан олиниши мумкин.

Пектинни ажратиб олишнинг турли усуллари мавжуд. Булимиз лабораторияларида уни лимондан ажратиб олишмоқда. Унинг фойдаси шунки, ошқозон-ичак қасалиқларини доволади ва бадавлати заҳарли моддаларни чиқариб юборди. Таркибидея Пектин булган дори-дармонларни салмоқсиз қасалиқлиги, баҳор-ёзда дарида минтақимизда кўп учрадиган озиқ-овқатдан заҳарланишни доволашга қўлайлиқда. Таркибидея Пектин булган дори-дармонларни салмоқсиз қасалиқлиги, баҳор-ёзда дарида минтақимизда кўп учрадиган озиқ-овқатдан заҳарланишни доволашга қўлайлиқда.

Хитин — кўп жондорлар қопламасида мавжуд бўлади. Жумладан, у ноқулай шaroитда бундай жондорларнинг яшай олиш олишидир. Олимлар Хитиннинг ана шу ҳимоя хосасини инсон, ҳайвонлар ва ўсимликларга нисбатан қўланишга аҳд қилиб, Хитин асосида янги дориларни ишлаб чиқилди. Улар ташқи ўзгаришларга мослашишга ёрдам беради, ташқи муҳитнинг зарарли таъсиридан асрайди. Орол дегизидея қисқибқадасимонларнинг айрим турлари қалқонидан ва қўзиқоринларнинг айрим турларидан Хитинни ажратиб олиш технологияси ишлаб чиқилди. Бундай дори-дармонлардан онкология қасалиқларини доволашдан тортиб, оқинди сувларни тозалашга-ча булган кўп соҳаларда фойдаланиш мумкин.

дан Хитинни ажратиб олиш технологияси ишлаб чиқилди. Бундай дори-дармонлардан онкология қасалиқларини доволашдан тортиб, оқинди сувларни тозалашга-ча булган кўп соҳаларда фойдаланиш мумкин.

Институтимиз мутахассислари бундай тадқиқотларни республика Соғлиқни сақлаш вазирлигига қарашли Эпидемиология, Микробиология ва юқумли қасалиқлар илмий тадқиқот институти ҳамда «Укзимефарм» ишлаб чиқариш

бирлашмасидаги касбдошлари билан биргаликда амалга оширмоқдалар. Бу тадқиқотлар янги ҳосилларга эга бўлган ноёб маҳсулот олишга сабаб бўлиши мумкин. Олимларимиз тадқиқотлар босқичида ишни тўхтатқоқчи эмас, аксинча, улар ўз ишланмаларини ишлаб чиқаришга тезроқ жорий этишга бел боғланган. Масалан, яқин келажакда хорижий ширклар билан биргаликда Пектин ишлаб чиқарилган қўшма корхона барпо этиш режалаштирилмоқда.

Институт ишларини истиқболли йўналишлари орасидаги энг муҳимлари — қаттиқ ҳажом, яъни руҳий зарбанинг жондорларга таъсири муаммоларидир. Бу муаммолар институтининг лабораториясида ўрганилмоқда. Шу лабораториянинг раҳбари, биологика фанлари номзоди И. Рубан хикоя қилади.

— Ходимларимиз экология тизимидея бу ёриши муқоимга бўлган турли фавқулодда вазиятларни моделлаштириб, экологик вазиятни мураккаб ҳисобланган минтақамиздаги ишларнинг ҳақиқий аҳолини ўрганилмоқдалар, ани пайта жонли организмларда, хусусан ўсимликларда юз берилган ўзгаришларни тахвил этмоқдалар. Хуллас, доимий ўзгариб турладиган табиий шарт-шaroитта мослашишга ёрдам берадиган воситаларни аниқлашга ҳаракат қилмоқдалар. Тадқиқотларнинг натижалари ҳам табиий, ҳам синтетик полимерлар ва уларнинг бирикмаларини турли соҳаларда қўланиш мумкинлигини кўрсатишмоқда. Мисол учун, қўзиқоринларнинг айрим турлари таркибидея бўладиган Хитин молдаси рашадия даражаси сал ўзгарган тақдирда ҳам тузилишини ўзгарилади. Хитиннинг бу хосасидан, жумладан, утрабинларда нурланиш датчикларида фойдаланиш мумкин. Полимерларнинг баъзи бирикмалари уруғ ва ўсимликларнинг ташқаридан бўладиган зарари таъсирига нисбатан чидамдигини оширади. Полимерларнинг бу фойдали хосаси қишлоқ хўжалигида қўланилишига шубҳа йўқ, деб таъкидлади Игорь Николаевич. ...Институтда бўлиб ўтган илмий кенашта олимларимиз томонидан яриштирилган полимерлар самарали, истиқболли ва экологик жиҳатдан соғлиғи таъкидланади. Россия кимё-технология университети, Курган галла экиларини етиштириш тажрибана станцияси мутахассислари, айрим хорижий мутахассислар, Ўзбекистон шўлоқларнинг таъкид этилган ишланмаларга қизиқиб қолдилар. Қорақалпоғистонда уруғликни қабулловати усули ишлаб чиқаришга кенг жорий қилинмоқда. «Укзимефарм» давлат концерни, Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги, Фан ва техника давлат қўмитаси, тармоқ қишлоқ хўжалик илмий тадқиқот институти олимларимизнинг тадқиқотлари катта эътибор қолдирилди.

Полимерлар кимёси ва физикаси институтининг назарий-қўшма махсус турли янги туркумагаги биология соҳасида жиддий тадқиқотлар билан шуғулланмоқдалар. Олимлар синтетик ва биологик полимерлар ўртасидаги чўқур ўхшашлиқларни топишга, фанда янги йўналишларни очибга ҳаракат қилмоқдалар.

Оксана ЗАДУНАЙСКАЯ, ЎА мухбири.

дан ташқи шарт-шaroитта мослашишга ёрдам берадиган воситаларни аниқлашга ҳаракат қилмоқдалар. Тадқиқотларнинг натижалари ҳам табиий, ҳам синтетик полимерлар ва уларнинг бирикмаларини турли соҳаларда қўланиш мумкинлигини кўрсатишмоқда. Мисол учун, қўзиқоринларнинг айрим турлари таркибидея бўладиган Хитин молдаси рашадия даражаси сал ўзгарган тақдирда ҳам тузилишини ўзгарилади. Хитиннинг бу хосасидан, жумладан, утрабинларда нурланиш датчикларида фойдаланиш мумкин. Полимерларнинг баъзи бирикмалари уруғ ва ўсимликларнинг ташқаридан бўладиган зарари таъсирига нисбатан чидамдигини оширади. Полимерларнинг бу фойдали хосаси қишлоқ хўжалигида қўланилишига шубҳа йўқ, деб таъкидлади Игорь Николаевич.

...Институтда бўлиб ўтган илмий кенашта олимларимиз томонидан яриштирилган полимерлар самарали, истиқболли ва экологик жиҳатдан соғлиғи таъкидланади. Россия кимё-технология университети, Курган галла экиларини етиштириш тажрибана станцияси мутахассислари, айрим хорижий мутахассислар, Ўзбекистон шўлоқларнинг таъкид этилган ишланмаларга қизиқиб қолдилар. Қорақалпоғистонда уруғликни қабулловати усули ишлаб чиқаришга кенг жорий қилинмоқда. «Укзимефарм» давлат концерни, Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги, Фан ва техника давлат қўмитаси, тармоқ қишлоқ хўжалик илмий тадқиқот институти олимларимизнинг тадқиқотлари катта эътибор қолдирилди.

Полимерлар кимёси ва физикаси институтининг назарий-қўшма махсус турли янги туркумагаги биология соҳасида жиддий тадқиқотлар билан шуғулланмоқдалар. Олимлар синтетик ва биологик полимерлар ўртасидаги чўқур ўхшашлиқларни топишга, фанда янги йўналишларни очибга ҳаракат қилмоқдалар.

Оксана ЗАДУНАЙСКАЯ, ЎА мухбири.

«Хали биз боғчани қабул қилиб олганимиз йўқ» деб туришибди. «Ешлик» кўрғони атрофида бир неча иқтисодий бақувват корхоналар «сенчи, менчи» қабибидея ўйини йиғиштириб амалий ишта ўтишлари лозим эди. Афсуски, ҳозирча бу корхона раҳбарларининг биронтаси ҳам ўз ходимлари ва ишчилари яшайдиган кўрғон муаммоси ечимига қўлмақ беришни халқларига келтириши кўпийиш қийин юрибди. Дўпнинг ё иши зўр, ё ишқали зўр одамлар қишлоқ қишлоқини бу раҳбарлар билишармикин?

А. ХОНИМҚУЛОВ, «Халқ сўзи» мухбири.

«Хали биз боғчани қабул қилиб олганимиз йўқ» деб туришибди. «Ешлик» кўрғони атрофида бир неча иқтисодий бақувват корхоналар «сенчи, менчи» қабибидея ўйини йиғиштириб амалий ишта ўтишлари лозим эди. Афсуски, ҳозирча бу корхона раҳбарларининг биронтаси ҳам ўз ходимлари ва ишчилари яшайдиган кўрғон муаммоси ечимига қўлмақ беришни халқларига келтириши кўпийиш қийин юрибди. Дўпнинг ё иши зўр, ё ишқали зўр одамлар қишлоқ қишлоқини бу раҳбарлар билишармикин?

А. ХОНИМҚУЛОВ, «Халқ сўзи» мухбири.

«Хали биз боғчани қабул қилиб олганимиз йўқ» деб туришибди. «Ешлик» кўрғони атрофида бир неча иқтисодий бақувват корхоналар «сенчи, менчи» қабибидея ўйини йиғиштириб амалий ишта ўтишлари лозим эди. Афсуски, ҳозирча бу корхона раҳбарларининг биронтаси ҳам ўз ходимлари ва ишчилари яшайдиган кўрғон муаммоси ечимига қўлмақ беришни халқларига келтириши кўпийиш қийин юрибди. Дўпнинг ё иши зўр, ё ишқали зўр одамлар қишлоқ қишлоқини бу раҳбарлар билишармикин?

А. ХОНИМҚУЛОВ, «Халқ сўзи» мухбири.

«Хали биз боғчани қабул қилиб олганимиз йўқ» деб туришибди. «Ешлик» кўрғони атрофида бир неча иқтисодий бақувват корхоналар «сенчи, менчи» қабибидея ўйини йиғиштириб амалий ишта ўтишлари лозим эди. Афсуски, ҳозирча бу корхона раҳбарларининг биронтаси ҳам ўз ходимлари ва ишчилари яшайдиган кўрғон муаммоси ечимига қўлмақ беришни халқларига келтириши кўпийиш қийин юрибди. Дўпнинг ё иши зўр, ё ишқали зўр одамлар қишлоқ қишлоқини бу раҳбарлар билишармикин?

А. ХОНИМҚУЛОВ, «Халқ сўзи» мухбири.

АЁЛ, ОИЛА ВА ЖАМИЯТ

Республикамизда юз бераётган ижтимоий-иқтисодий янгиликларда аёллар мавқеини қандай қилиб кўтарса бўлади, уларнинг улкан ижодий салоҳиятини қандай қилиб тўлароқ фойдаланиш мумкин, замонавий раҳбар ва сийосатчи аёлнинг қиёфаси қандай бўлиши керак? Наманганда бўлиб ўтган «Аёл, оила ва жамият» мавзусидаги семинар иштирокчилари ана шу ҳақда бошқа саволларга жавоб топиш юзасидан маслаҳатлашдилар. Мазкур семинарни Германиянинг Конрад Аденауэр номидаги жамғармаси республика хотин-қизлар қўмитаси билан ҳамкорликда ташкил этди.

Вилоят шаҳар ва туманлари ҳокимларининг ўринбосарлари, ўқув юрталари, табиёт бўлиб миқдасалари раҳбарлари бўлиб иштирок этган жуда кўп маълумотлардан хабардор бўлдилар. Бу — табиий ҳол, албатта. Чунки семинарда асосан давлатимизда демократия жарёнларини амалга оширишга уларнинг қўшилиши ҳиссаси катт даражада улкан бўлиши мумкинлиги ва лозимлиги таъкидланди гап берди. Семинар иштирокчилари эътиборига миқдасга учун жуда долзарб бўлган оилани режалаштириш муаммоси ҳам ҳавола этилди.

Семинар доирасида ўтказилган маълумотлар тугатилгандан сўнг унинг иштирокчиларига К. Аденауэр номидаги жамғарманнинг махсус шарафатномалари топширилди.

(ЎА).

МАХСУЛОТ ЧЕТГА ҚИҲАРИЛМОҚДА

Навойи шаҳар паррандчилик жамиятида товуқ туғишдан сариял твомлар, тайёр маҳсулот ишлаб чиқаришга катта эътибор берилмоқда. Шу мақсадда корхонада яқинда қандолатчилик ва соесика тайёрлаш цехлари ишта туширилди. Бу ерда ишлаб чиқарилган ҳуштам ва сариял твомлар нафақат вилоят, балки четга ҳам чиқарилади. Т. ЭШПОВЕ, «Халқ сўзи» мухбири.

Бир хат изидан

ОТАНГА БОР, ОНАНГА БОР...

... Сайхунбод туманидаги «Ешлик» қишлоғида мана уч йилдирки ичимлик сувини бир неча қаҳиримдан ташиб келишади. Сабр таги сариқ олтин, деган нақд эҳтимол ана шу бардошли одамлар ҳақида айтилган бўлса ажабмас...

Қишлоқдаги болалар боғчаси ва қиш кезлари ёпиб қўйилади. Айни кунларда ҳам «Орзу» болалар боғчасига қишқинтойлар қатнамапти. Газетхон мактаб ва болалар боғчаси совуқ бўлса қишқинтойлар уйларидея мазза қилиб ўтиришандир, дея ўйлаши мумкин.

Яқинда тумани давлат солиқ инспекцияси бошлиғи Суяюн Каримов шу йил 16 август кунини ўз буйруғи билан инспекция ишчи Рузимурод Хужамуродовни Қашқадар вилоят хўжалиқлари қўрилиш трестининг 230-механизациялашган кўчма жамланмасига юборди. Хужамуродов кўчма жамланмани текшириш давомида ўз бурчиға, фойлият кўрсатётгани солиқ инспекциясига салоқотини намойиш этди. Кунг билан ўтказилган тафтиш давомида мазкур корхонада катта миқдордаги фойдаланиш жамланма раҳбари Маҳмуд Юсупов ва бош ҳисобчи Суяюн Обидоллар томонидан ҳисоботларга кўрсатилмай, яшириб келинганини аниқлади. 106 минг 820 сўм 91 тиёинлик фойдаланиш солиғи яшириб қолганини аниқлади.

Тафтишчи ҳам ўз меҳнати самариси рўёбга чиқётганидан, яшириб қолдирилган содиқлар ундириб олинганлигидан мамнун бўлиб ишнинг давом эттириб юраверди. Бу орада 230-хўжалиқлари меҳанизациялашган кўчма жамланма раҳбари М. Юсупов билан бош ҳисобчи С. Обидоллар тез-тез солиқ инспекцияси бошлиғининг хизмат хонасига пайдо бўла бошладилар. Айрим кунлари улар кунини икки-уч марта келишдан ҳам эринишмади. Бошлиқ ҳам уларни қабул қилишдан чарчамади. Оралдан нақ 14 кун ўтказиб, солиқ инспекцияси раҳбари тафтишчи

Туман давлат солиқ инспекцияси бошлиғи тафтишчи текширишларидан мамнун бўлди. Даволатноманинг теласига «рўйхатта олинган ва чора кўрилинган» деган буйруқона ва қатъийлик анқиб турган сўзларни ёзиб, имзо чекади. Тафтишчи ҳам ўз меҳнати самариси рўёбга чиқётганидан, яшириб қолдирилган содиқлар ундириб олинганлигидан мамнун бўлиб ишнинг давом эттириб юраверди. Бу орада 230-хўжалиқлари меҳанизациялашган кўчма жамланма раҳбари М. Юсупов билан бош ҳисобчи С. Обидоллар тез-тез солиқ инспекцияси бошлиғининг хизмат хонасига пайдо бўла бошладилар. Айрим кунлари улар кунини икки-уч марта келишдан ҳам эринишмади. Бошлиқ ҳам уларни қабул қилишдан чарчамади. Оралдан нақ 14 кун ўтказиб, солиқ инспекцияси раҳбари тафтишчи

ташқилот раҳбарлари туманда ҳозирча топилмай турибди... Қишлоқ одамлари бир неча бор туман ва вилоят раҳбарларига, турли-туман ташқилотларга ариза битдилар. «Бу йилча тишини-тишта қўйинлар. Қўшма келиши билан ҳам иссиқлик, ҳам сув қувурларини улаб берамиз. Маза қилиб яшайсизлар», дея ўнлаб раҳбарлар уларнинг қўйинларини пуч ёнгоққа тўнлашди. Кишилар ариза ва шикоят ёзишдан (жумладан «Халқ сўзи»га ҳам), раҳбарлар эса уларни алдаб-аврашдан эринмаяптилар. «Ешлик» қишлоғидаги минг битта ташвишу ҳаракатдан чўчиган катталар кейинги пайтада қишлоқини айланиб ўталган бўлишди. Бу ердаги болалар боғчаси туман халқ таълими бўлими оталигидан чиқарилиб, ун комбинати ихтиёрига берилганди. Ҳозир ҳар икки ташқилот болалар боғчаси муаммосини бир-бирларига ҳавола этиш билан овера бўлиб қолган, Халқ таълими бўлими қатнақонлари боғчани «Бизнинг тасарруфимиздан кетган» дейишса, ун комбинати раҳбарлари

ҚИЛМИШ-ҚИДИРМИШ

ёки солиқ инспекцияси бошлиғининг фойдадан олинмаган солиқ тушумини яшириб, қабиҳ жиноятга қўл ургани ҳақида

Рузимурод Хужамуродов ва инспекциянинг катта сурштирувчиси Мамасолик Сармоновларни хизмат хонасига тақлиф этиб, 230-механизациялашган кўчма жамланмада ўтказилган тафтиш давомида янги қўрилиш таъйирлаш буюради. Тафтишчи текширув даволатномаси аниқ далилларга асосланиб ёзилганлигини айтди. Лекин, унинг эътирозлари инобатга олинмади. Бошлиқ қатъий таврада меннинг таълими тушулганда солиқ инспекциясига ишлатилмайди, деб, бу тўғрида иккиши қўйилган мижорига пухта қўчди.

Бошлиқ хонасига 230-механизациялашган кўчма жамланма бошлиғи М. Юсупов ва бош ҳисобчи С. Обидоллар ҳам тақлиф этилди. Уларнинг кўз ўнгидея солиқ инспекцияси бошлиғи текширув даволатномасини йиртиб булакларга бўлади ва инспекциянинг кўз ўнгидея йўқотилади. Тафтишчи тақлиф қилиниб қолгани йўқ, Ушбу ишта туман прокуратураси яралишиб, туман солиқ инспекцияси раҳбарининг қиёб ишларини пучга чиқариш, жиноятнинг олди олиди. Қашқадар вилоят давлат солиқ бошқармаси ана шу иш юзасидан хизмат текшируви ўтказиб, Суяюн Каримов ўз мансабини суистеъмол қилиб, жиноятга қўл урганилигини билдирди. Жинояткор бошлиқ Ўзбекистон Республикаси жиноят Кодексининг 206, 205 ва 209-моддасининг биринчи қисми билан айбонлиб, қамоққа олинди. Қилмиш-қидирмиш деб шунга айтсалар керак-ди! Бешим НАВРУЗОВ, Яқинда тумани прокуроври, алина маслаҳатчиси. Пулат ГАДОВЕ, «Халқ сўзи» мухбири.

«Хали биз боғчани қабул қилиб олганимиз йўқ» деб туришибди. «Ешлик» кўрғони атрофида бир неча иқтисодий бақувват корхоналар «сенчи, менчи» қабибидея ўйини йиғиштириб амалий ишта ўтишлари лозим эди. Афсуски, ҳозирча бу корхона раҳбарларининг биронтаси ҳам ўз ходимлари ва ишчилари яшайдиган кўрғон муаммоси ечимига қўлмақ беришни халқларига келтириши кўпийиш қийин юрибди. Дўпнинг ё иши зўр, ё ишқали зўр одамлар қишлоқ қишлоқини бу раҳбарлар билишармикин?

А. ХОНИМҚУЛОВ, «Халқ сўзи» мухбири.

«Хали биз боғчани қабул қилиб олганимиз йўқ» деб туришибди. «Ешлик» кўрғони атрофида бир неча иқтисодий бақувват корхоналар «сенчи, менчи» қабибидея ўйини йиғиштириб амалий ишта ўтишлари лозим эди. Афсуски, ҳозирча бу корхона раҳбарларининг биронтаси ҳам ўз ходимлари ва ишчилари яшайдиган кўрғон муаммоси ечимига қўлмақ беришни халқларига келтириши кўпийиш қийин юрибди. Дўпнинг ё иши зўр, ё ишқали зўр одамлар қишлоқ қишлоқини бу раҳбарлар билишармикин?

А. ХОНИМҚУЛОВ, «Халқ сўзи» мухбири.

«Хали биз боғчани қабул қилиб олганимиз йўқ» деб туришибди. «Ешлик» кўрғони атрофида бир неча иқтисодий бақувват корхоналар «сенчи, менчи» қабибидея ўйини йиғиштириб амалий ишта ўтишлари лозим эди. Афсуски, ҳозирча бу корхона раҳбарларининг биронтаси ҳам ўз ходимлари ва ишчилари яшайдиган кўрғон муаммоси ечимига қўлмақ беришни халқларига келтириши кўпийиш қийин юрибди. Дўпнинг ё иши зўр, ё ишқали зўр одамлар қишлоқ қишлоқини бу раҳбарлар билишармикин?

А. ХОНИМҚУЛОВ, «Халқ сўзи» мухбири.

«Хали биз боғчани қабул қилиб олганимиз йўқ» деб туришибди. «Ешлик» кўрғони атрофида бир неча иқтисодий бақувват корхоналар «сенчи, менчи» қабибидея ўйини йиғиштириб амалий ишта ўтишлари лозим эди. Афсуски, ҳозирча бу кор

«Ўзбекистон -- Ватаним меним»

ЮРТНИ КУЙЛАМАСЛИК МУМКИНМИ?

Халима Носирова, халқ артисти: Мен кўшиқсиз яшай олмайман. Урим санъатга хизмат қилиш билан ўтган. Шунинг учун ҳам Вазирлар Маҳкамасининг аъъанавий кўшиқ байрами ўтказиш ҳақидаги қарорини ўқидим-у ҳақлим олис-олисларга кетди.

дир. Уни иккинчи бир нарсага қийслаб ҳам, ўхшатиб ҳам бўлмайди. Ватан бизни бағрида, кўксиде кўтариб юради, орзу-армонларимиз, кувончу ташвишларимизга шохид бўлади.

Қарорда ҳар йили икки босқичда кўшиқ-кўрик танлови ўтказилади, кўшиқлар мумтоз шоирлар шеърларига асослангани ҳам мумкин деб таъкидланганидан хурсанд бўлишим.

Ростини айтсам, менинг ҳам яна кўшиқ айтгим, танловда катнашган келаяпти-ю... имконим йўқ-да. Шунинг учун байрам иш-тирокчиларига омад тилайман. Улар Ватан ҳақида тилдан тушмайдиган кўшиқлар яратишсин. Фарзанди бўлатуриб юртни куйла-маслик, улугмаслик мумкинми, ахир!

ТИЛЛАРДА ДОСТОН БЎЛСИН

Кимёхон Йўлдошева, меҳнат фахрийси: Мен кўшиқ айтишни билмасам ҳам, тин-

лашни ҳуш кўраман. Биз ёшлиқдан Маъмуржон Узоқов, Жўраҳон Султонов, Саодат Қобулова, Тамарахоним, Комилжон Отаниёзов кўшиқларини севиб тинглардик. Хали ҳамон ўша кўшиқларни соғиниб яшайман.

Кўшиқ -- жон озиғи, деганлари рост гап. Шунданми, баъзан нимаданлир хафа бўлиб турганимда ҳам кўшиқ эшитгим келаверади. Берт Давидова ижро этган ашулаларни кун буйи бўлса ҳам эрикмасдан тинглайман. Дардимни бировага айтгандан кўра кўшиқ тинглаганим афзалроқ.

Ўтказиладиган кўрик-танлов кўшиқларнинг сарасини-саракка, пугагини-пучакка чиқаради. Мен истар эдимки, аввало, шоир болаларим Ватан ҳақида кўриш, нуриш шеърлар эишсин. Чунки яхши шеърдан тилларда достон бўладиغان яхши ашула яратилади. Барча санъаткорлар бу байрамга арзигулки совгалари -- кўшиқлари билан келишсин.

ЭНГ ШИРИН СЎЗ

Маъмуржон Тўхтасинов, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист: Ватан энг буюк, суюк ва ширин сўзидир. У қулोगида доимо жаранглаб эшитилади. Шеър-ий тўпламларни, газета ва журналларда чоп

этилган шеърларни ўқиганимда Ватан мавзуидаги шеърларга, алоҳида диққат билан ёнаман, ўзимга ёқиб қолса меҳр-муҳаббат билан қайта-қайта ўқийман, куй-га солиб ашула яратаман.

Ватаннинг нақадар улуглигини «Бобур» видеофильмида қатнашиш жараёнида янада чуқурроқ ҳис этдим. Гарчанд шох бўлса-да, Андижонни, туғилган юртини, болалиги кечган тупроқни кўмсаб «Ўз ерни қуйиб Ҳинд сори чоғландим. Ё Раб! Бу қандай юз қаролиғ бўлди» дея фарёд чеккан шоир Бобур билан бирга хаёлан мен ҳам йилгадим.

Ҳазрат Навоийнинг «Гар олтин қафас ичра қизил гул битса, мислурта тикондек ошибён бўлмас эмиш» мисраларини кунда бир бор такрорлайман. Бизга бағри кенг, буюк давлатимиз, унинг бунёдкор, меҳнаткаш халқини улугловчи кўшиқлар яратиш имкони берилганлиги баҳтимиз ва фахримиздир. Шахсан ўзим ҳам шоир-лар ва бастакорлар билан ижодий ҳам-корликни мустақамлаб, янги-янги кўшиқларим билан кўрик-танловда қатнашмоқчиман. Уйлайманки, ҳеч бир санъаткор бу тадбирдан четда қолмайди.

«Халқ сўзи» мухбири Г. ХУСАНОВА ёзиб олди.

ИЛМИЙ - АМАЛИЙ АНЖУМАН

Яқинда Тошкент юридик коллежиде Буюк давлат ар-абоби, соҳибқирон Амир Те-мур таваллудининг 660 йил-лигига бағишланган илмий-амалий анжуман бўлиб ўтди. Мазкур анжуманда Амир Те-мур даврида қонуничлик, ҳуқуқ-тартиб масалалари муҳокама этилди. «Амир Те-мур давридаги ҳуқуқий қарар-лар», «Амир Те-мур давлатчи-лигида қонуничликнинг усту-ворлиги», «Соҳибқирон даври-да яратилган туҳуқларнинг ҳозирги даврдаги аҳамияти», «Амир Те-мур ва унинг сиёсий қарарлари каби меърузлар бу-нажа ҳуқуқ тартиб ҳошим-ларини соҳибқирон яшаган ҳаётдан хабардор этди.

Анвар ХИДИРОВ, Тошкент юридик коллежи директори ўринбосари.

ДИАНЕТИКА РУХАН СОҒЛОМЛАШТИРАДИ

Самарқанддаги «Красный диалект» заводи клубиде рас-сом Нина Кравцева раҳбарлигида янги тўғрак иш-лаб берилади. Мазкур тўғракка қатновчилар руҳан соғлом бўлиш сир-асрларини ҳақда суҳбатлар тингашлади. Инсоннинг руҳий ва ақлий жиҳатдан соғлом бўлишини таъминлашга хизмат қилувчи бир сифатиде «Дианетикани» 50-йилларда америкалик олим Рон Хабборд кашф этган. У асо-сан инсон онгиде мавжуд бўлиш аҳмиети бор салбий ҳусусиятларини ўйотушини ўз олдига мақсад қилиб қўйган. Олимпиада нашр этилган «Ди-анетика» китоби ўпан вақт ичи-де жаҳон халқларининг ийги-рига бир тизимга ўтирилиб, чоп этилган. Рус тилига бундан икки йил аввал биринчи мар-та таржима қилинган эди. Ҳозир дианетика марказ-лари Россиянинг Санкт-Пете-рбург, Москва, Қозғистоннинг Алматы шаҳарларида мавжуд. Бундай марказ Ўзбекистонда биринчи марта Самарқандда ишлай бошлади. М. МУҚИМОВ, «Халқ сўзи» мухбири.

Вазирлар Маҳкамасининг 1996 йил 6 январдаги қарорига асосан республикамайдан ҳар бир қишлоқ мактаби инвентаризацияда ўтказиб чиқилди.

Унинг натижаларига кўра 2000 йилгача бўлган давр ичиде қишлоқ мактаблари учун замонавий бинолар қурилиши, уларни замон талабига мос равишде жиҳозлаш ишлари режалаштирилди. Бу режа «2000 йилгача бўлган даврда Ўзбекистон Республикаси қишлоқ инфрасуруктурасини ри-вожлантириш дастури тўғрисидаги ҳукума-тимиз Қарориде ўз аксини топди.

Уз вақтида этилиб турган муаммолар ечимини қамраган-лиги билан қимматли бўлган мазкур қарор эълон қилинган-дан бери Вазирлар Маҳкамасиде бир неча марта уни ҳаётга та-биқ этиш масалаларига бағишланган мажлислар бўлиб ўтди. Қишлоқ врачлик шохобчаларининг янги лойиҳаларини яратиш аҳолининг ичимлик суви ва газга бўлган эҳтиёжларини қон-дириш, янги мактаблар қури-лиши кун тартибининг асосий масаласи сифатиде муҳокама этилди.

Қишлоқ бери ордикиб қутил-ган, том маъносиде билан, ўзбек қишлоқини маданий-маърифий юксалтиришга, ёш авлодини соғлом камол топтиришга йўналтирилган ушбу қарордан сўнг вазириликнинг 113-сонли буйруғи асосиде ишчи гуруҳи тасдиқланди. Гуруҳ биринчи навбатда 1996 йилда қишлоқ жойларида 24,3 минг ўқувчи мўлжалланган авари ҳолатдаги мактаблар учун бинолар қурилиши, фойдаланишга топ-ширилиши режа-дастурини Қоракўлпостон Вазирлар Ке-нгаши, вилоят ҳокимликлари ва «Истиқболсиз» бошқармалари билан ҳамкорликда қуриб чиқиб, ҳукуматга тақдим этди.

Бирча вилоят халқ таълими бошқармаларининг бошқаруви ишторкида бўлиб ўтган ҳай-ат йилинишда эса бу ўта дол-бар тадбирларини ўз вақтида пухта бажаришга таълим му-асасларининг маҳаллий ҳоким-иятлар, қурилиш ташкилотла-ри билан ҳамкорлик алоҳида таъкидланди. 1996 йилда қишлоқ ҳудудларида фойдал-анишга топшириладиган мактаб бинолари ва уларнинг мошай негизини тўлиқ таъминлашнинг амали муштараклиги белгиланди. Аввало, қишлоқ мактаблари-нинг арқали ўрганилиб, 50 фо-изга ҳаёлаштирилмаган, 30 фо-из ичимлик суви билан таъ-

минланмагани, 50 фоизиде спорт заллари ва майдонлари йўқлиги, ошона ва кўпқонналар ҳам та-лаб даражасиде эмаслиги аниқланди. Бу муаммолар Қоракўлпостон Республикаси, Қашқадар, Бухоро ва Андижон вилоятларида долзарб бўлиб ту-

рибди. Вазирилик мавжуд аҳолини таъкиб этиб, қишлоқ мактаблари-нинг мошай-техник базасини ри-вожлантириш дастури лойиҳасини тайёрлади. Жумладан, шу йилнинг ўзиде жами 42,5 минг ўринли 133 та мактаб қуриб ишга тушириш кўзда тутилмоқда. Шу мақсадларга 2 миллиард 205 миллион сўм маб-лағ ажратилган. Қурилиш ишларининг қамлида 60 фоиз бажариб бўлинган, иш тўхтаб қолган объ-ектларда эса қурилишлар қайта жонлантирилмоқда. Масалан, Жиззах вилоятида олпита ана шун-дай объект мавжуд бўлиб, шун-дан тўрттасини 1996 йил охири-гача қуриб бўлгани ва ишга ту-шириш мумкин. Умуман, янги йилда 65 та қишлоқ мактаби янги бинога қуриб ўтиши лозим. Айниқса, носоз ҳолатдаги мактаб-лар ўрнига дастлабки икки йил ичида бинолар қуриш мўлжаллангани диққатга сазовор-дир.

1996 йилнинг тўттиз ойлик натижаларига кўра 37272 нафар ўқувчи мўлжалланган 116 та мак-таб бинолари (шу жумладан 29613 нафар ўқувчи мўлжалланган 101 та мактаб қишлоқ жойларида) фой-даланишга топширилди. Қоракўлпостон Республикасида-ги 1414 ўринли 5 та, Андижон вилоятидаги 2296 ўринли 13 та, Бухоро вилоятидаги 3500 ўринли 8 та, Жиззах вилоятидаги 1492 ўринли 6 та, Қашқадар вилояти-даги 1104 ўринли 3 та, Навоий вилоятидаги 2090 ўринли 3 та, Наманган вилоятидаги 4113 ўри-ли 13 та, Самарқанд вилоятидаги 8602 ўринли 30 та, Сурхондарё вилоятидаги 1444 ўринли 4 та, Сирдарё вилоятидаги 704 ўринли 3 та, Тошкент вилоятидаги 2280 ўринли 11 та, Фарғона вилояти-даги 2582 ўринли 8 та, Хоразм вилоятидаги 2624 ўринли 6 та ва Тошкент шаҳридаги 3361 ўринли 3 та мактаб бинолари шуб жум-ласиданлир. Бундан ташқари қўшимча бинолар ҳам қуриб бе-рилади.

Афсуски, мактаб қурилиши Қашқадар, Ферғона, Навоий ви-лоятлари ва Қоракўлпостон Республикасида секинлик билан амалда охирилмоқда. Бухоро вилояти, Шофирқон тумани «Боғиқалъа» жамоа ҳўжалигидаги мактабларда эса за-рур маблаг масаласи ҳам бўлмагани учун пулратчи ташкилот иш бош-ламай турибди.

Тошкент вилояти, Янгиёғди ту-мани Қўшеғон посёлкасидаги 48-мактабининг янги биноси дерази тайёр, фақат иссиқлик тизимини ўтказиш ишлари қолган бўлса ҳамки, ҳўнағча маблаг ҳисоби очилмаган. Янгиёғди туманидаги 25-мактаб янги биноси қурили-ши тўғй леб қолганда, пулратчи ташкилот -- Ўзбекистон ҳудуд ҳўжалиги қурилиши давлат бир-лашмасига қарашли «ИВМ» компаниялари ахратиб режалаш-тирилган эди. Шулардан 145 ком-плекти жойларга етказилди, қол-ганлари йил охиригача юборили-

ди. Шунингдек, мактабларни жиҳоз, мебеллар билан ўз вақтида таъминлаш мақсиде вазириликнинг билан Тошкент шаҳар Сирғали туманидаги «Файз» мебел ишлаб чиқариш ҳиссдорлик жамияти ўртасиде 1996 -- 2000 йилларга мўлжалланган шартнома тузил-ди. Жамиятнинг иккита еҳида фақат таълим муасасалари, хўсусан мактаб учун мебел, жиҳозлар ишлаб чиқарилиши ҳисобга олинган, йилнинг би-ринчи чорайдоғноқ иш бошлаб юборилди. Қурилиб фойдала-нишга топширилган мактаблар 30 миллион сўмлик мебел (стол, стул, жовон, парта, доскалар билан таъминланади).

Бундан ташқари, вазирилик қарашли «Талим-таъминот» бош бошқармаси қўшида «Жаҳонгир» фирмаси, бир қатор вилоят халқ таълими бошқармалари қўшида эса кич-кик қорхоналар тузилиб, улар-да ҳозирги кунда зарур бўлган парта ва доскалар ишлаб чиқаришмоқда. Қашқадарё ви-лояти халқ таълими бошқармаси қўшидаги устона мактаблар-ни бур билан таъминлаётир. Бозор иқтисодиетида ўтиш-лати мураккабларни ҳисобга олиниб, таълим муасасаларида мавжуд бўлган ўқув-қўрғазма қўралари ва жиҳозларни тий-мирлаш борасиде вазирилик та-саруфидеги ташкилотларда амалий чора-тадбирлар белгиланмоқда. Жумладан, Рес-публика «Талим-таъминот-жиҳоз» ва Андижон «Талим-таъминот» қорхоналари қўши-да линафон, физика, химия кабинетлари, электр ускуналар-ини, амперметр, вольтметр, осциллограф, универсал тўрилагичларни таъмирловчи «Мактаб-линафон», Бухоро ви-лояти «Талим-таъминот» қор-хонаси қўшида эса колдоскоп, этиловка, этиловка, граф-фопроектор, телескоп ва филь-москопларни таъмирловчи «Мактаб-жиҳоз» Бухоро қўши-да қорхоналари очилмоқда.

Хуллас, янги мактаб бино-ларини қуриш, уларни жиҳозлаш, фарандарини таъ-мирлаш таълим-тарбия олишлари учун етук широк сирати яратиб бериш ҳўкумат сирати даражасига қўйрилган экан, бу масалага тегишли барча ташки-лот ва муасасалар билан бирга ҳар биримиз жонбозлик қўриқтириш лозим. Шундан-гина халқимиз олдига юзимиз ёру бўлади.

Муртазо СУЛТОНОВ, республика халқ таълими вазири ўринбосари.

ҚИШЛОҚЛАРДА ЗАМОНАВИЙ МАКТАБЛАР ҚУРИЛАДИ

рибди. Вазирилик мавжуд аҳолини таъкиб этиб, қишлоқ мактаблари-нинг мошай-техник базасини ри-вожлантириш дастури лойиҳасини тайёрлади. Жумладан, шу йилнинг ўзиде жами 42,5 минг ўринли 133 та мактаб қуриб ишга тушириш кўзда тутилмоқда. Шу мақсадларга 2 миллиард 205 миллион сўм маб-лағ ажратилган. Қурилиш ишларининг қамлида 60 фоиз бажариб бўлинган, иш тўхтаб қолган объ-ектларда эса қурилишлар қайта жонлантирилмоқда. Масалан, Жиззах вилоятида олпита ана шун-дай объект мавжуд бўлиб, шун-дан тўрттасини 1996 йил охири-гача қуриб бўлгани ва ишга ту-шириш мумкин. Умуман, янги йилда 65 та қишлоқ мактаби янги бинога қуриб ўтиши лозим. Айниқса, носоз ҳолатдаги мактаб-лар ўрнига дастлабки икки йил ичида бинолар қуриш мўлжаллангани диққатга сазовор-дир.

1996 йилнинг тўттиз ойлик натижаларига кўра 37272 нафар ўқувчи мўлжалланган 116 та мак-

таб бинолари (шу жумладан 29613 нафар ўқувчи мўлжалланган 101 та мактаб қишлоқ жойларида) фой-даланишга топширилди. Қоракўлпостон Республикасида-ги 1414 ўринли 5 та, Андижон вилоятидаги 2296 ўринли 13 та, Бухоро вилоятидаги 3500 ўринли 8 та, Жиззах вилоятидаги 1492 ўринли 6 та, Қашқадар вилояти-даги 1104 ўринли 3 та, Навоий вилоятидаги 2090 ўринли 3 та, Наманган вилоятидаги 4113 ўри-ли 13 та, Самарқанд вилоятидаги 8602 ўринли 30 та, Сурхондарё вилоятидаги 1444 ўринли 4 та, Сирдарё вилоятидаги 704 ўринли 3 та, Тошкент вилоятидаги 2280 ўринли 11 та, Фарғона вилояти-даги 2582 ўринли 8 та, Хоразм вилоятидаги 2624 ўринли 6 та ва Тошкент шаҳридаги 3361 ўринли 3 та мактаб бинолари шуб жум-ласиданлир. Бундан ташқари қўшимча бинолар ҳам қуриб бе-рилади.

Афсуски, мактаб қурилиши Қашқадар, Ферғона, Навоий ви-лоятлари ва Қоракўлпостон Республикасида секинлик билан амалда охирилмоқда. Бухоро вилояти, Шофирқон тумани «Боғиқалъа» жамоа ҳўжалигидаги мактабларда эса за-рур маблаг масаласи ҳам бўлмагани учун пулратчи ташкилот иш бош-ламай турибди.

Тошкент вилояти, Янгиёғди ту-мани Қўшеғон посёлкасидаги 48-мактабининг янги биноси дерази тайёр, фақат иссиқлик тизимини ўтказиш ишлари қолган бўлса ҳамки, ҳўнағча маблаг ҳисоби очилмаган. Янгиёғди туманидаги 25-мактаб янги биноси қурили-ши тўғй леб қолганда, пулратчи ташкилот -- Ўзбекистон ҳудуд ҳўжалиги қурилиши давлат бир-лашмасига қарашли «ИВМ» компаниялари ахратиб режалаш-тирилган эди. Шулардан 145 ком-плекти жойларга етказилди, қол-ганлари йил охиригача юборили-

Республикамаиз театрларида МИЛЛИЙ ҚАДРИЯТЛАРИМИЗ НАМОЙИШИ

Яқинда Ҳазрат Навоий акале-мик театрида истаълоди ёш драма-тург Эркин Хўшвақт асари асосиде Ўзбекистон халқ артисти Турғун Азизов ва Мунаввара Абдуллаева-лар сазналаштирган «Чимилдик» номли (фольклор-этнографик спек-такли биринчи бор намоиш этил-ди. Халқимизнинг нискоқ мароси-ми билан боғлиқ бой миллий ўрф-одинари ва улумларини сахнада ак-еттирувчи мазкур асар илк даъирлариде қишқини ўйга меф-тун этди. Яна бир диққатга сазо-вар жоғди, асар фақат миллий қад-риятларимизни кўз-кўз этиш билан чеклиниб қолмасдан, чуқур асосланган, кучли сюжетга ҳам эга-дир. Илк бор чимилдикда урш-ган кўёв билан келин ўртасидеги муносабатлар, оқсўнгил Момонинг улар кўнгил риштанларини ўзаро «чамбарас боғлаш йўлиниги сий-ҳаракатлари ниҳоятда ишончли ва юксак маҳорат билан тасвирланган.

Боқалар ривожланиш пундаи давом этишда, таълимнинг келини ва кўёв бир-бирларини тушуниб этилиб, ўрталикда самалий муҳаббат, меҳр уйғонади. Бир сўз билан айтганда, асарда халқимизнинг энг азиз қад-риятларини бир бўлиш чимил-дик галаба қозонади.

«Чимилдик» спектаклининг муваффақият қозониши, айниқ-са, актёрлар маҳорати алоҳида ўрин

тутади. Хўсусан, Ўзбекистонда хиз-мат кўрсатган актриса Дилбар Ик-ромова Момо ролини қачағлик ма-ромига етказиб таққин қилган бўлса, ёш истаълоди актёрлар Аб-дураим Абдувахобов кўёв, Мали-на Мухторова келин образини қўйилмақом тарзда ижро эттирган. Умуман, боқар актёрлар ҳам асар-даги барча катта-кичик роллари кўнгилдан чиқариб ижро этишган-лигини яқола сезиш мумкин.

Театр бош расоми Бахтиёр Турев сахна безакларини миллий услубда нозик либ билан ишла-ганини ҳам унинг муваффақия-тига катта ҳисса қўшган.

Спектакль тақдимида ишти-рок этган республика маданият иш-лари вазири ўринбосари, Ўзбеки-стонда хизмат кўрсатган артист Муҳаммадали Абдуқўнозов, дра-матург Хўснуддин Шарипов, те-атршунослар Муҳаммаджон Раҳмонов ва Ҳамидулла Икромов-лар унга юқори баҳо беришди.

Айни кунларда «Чимилдик» спек-такли премьераси муваффақият бил-ан намоиш этилмоқда.

Ф. ЭШИМУРОВОВ, «Халқ сўзи» мухбири. Суратда: «Чимилдик» спектаклидан лавҳа. Бахриддин БОЗОРОВ олган сурат.

Advertisement for 'ЎЗБОЕВТАЪМИНОТ' (UZBOEV-TAMINOT) featuring a truck and text describing services for agricultural and industrial equipment. The text includes: 'РЕСПУБЛИКА ДАВЛАТ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ ҚУЙИДАГИЛАРНИ БОЗОР НАРХЛАРИДАН АРСОН БАҲОЛАРДА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ: 1. Антибиотиклар: Ампициллин, Бициллин, Тетрациклин, Гентамицин, Фторазин, Фуриазин, Фибрандизол, Веримитон, Левомитон, Вольбедол 2,5%, 3. Чорва молларини чўмилитурувчи воситалар: Эктомин, Эктопор, 4. Дезинфекция воситалари: Каустик сода, Гипохлориди кальций, Хлорин оқар, Формалин, 5. Гормоник препаратлар: Окситон, Дрингистрон, Тринет, Травитин, 7. Кўкун ҳолидаги глюкоза, яод настойкаси, кемирувчиларга қарши қўлланиладиган воситалар, 8. Ветеринари лабораториялари учун жиҳозлар, 9. Пахта, битпа ва бошқа ёловчи воситалар, 10. Халат, хантал куртка, оддий куртка, махсус қоғоз қоплар.

Advertisement for 'ФОТОН' (PHOTON) featuring a television set and text describing a company that provides technical services. The text includes: '«ФОТОН» АКЦИОНЕРЛИК ЖАМИЯТИ Тошкентдаги оморбордан сотади: СИЗНИНГ ҚУЙИДАГИ УЧУН ЭЛЕКТРОН ТЕХНИКАЛАР Шу жумладан: ● оқ-қора тасвирли замонавий телевизорлар (экранининг катталиги 50 см.); ● «Фотон-401» ичхам приёмниклар (иккита УКВ диапазоли - ўзимизда тайёрланган ва Европа андозасида, қўнғироқли соат ўрнатилган А-316 манбаидан ёки электр тармоғидан қулашини мослаштирувчи орқали қурвта олади); ● қувватлаштирувчи мослама ўрнатилган АН-0-001 электр фонари; ● одам танасидаги ҳароратни ўлчайдиган «Интеграл ЭТ-01» электрон термометрлар (симоб ўрнига, экологик жиҳатдан ҳавфсиз).

Advertisement for 'Ўзэлектрасбобсавдо' (UZ-ELECTRASBOB-SAVDO) featuring a factory building and text describing an electrical equipment company. The text includes: '«Ўзэлектрасбобсавдо» акционерлик жамияти шу йилнинг 27-28 ноябрь кунлари махсус республика армаркиси ва «Очк эшиқлар кўни»ни ўтказди. Ярмарка кўнари фирма эаэктртехника жиҳозлари, асбоб ускуналар, турли хил халқ истаълоди моллари сотувини йўлга қўяди. Шунингдек, шу кўнари электр сановати махсусолари: радиожуҳозлар, паст қулашдан электр асбоб-ускуналари, ўчов асбоблари, телефон аппаратлари, халқ истаълоди молларини улғуржи сотиб оламиз. Мухтарам ишбилармонлар, тадбиркор ва бизнесменлар! Шу кўнари сизнинг табиғидаг ёққан барча турдаги махсусоларини 1997 йилда етказиб бериш ва харид қилиш юзасидан шартномалар тузишиниғиз мумкин. «Ўзэлектрасбобсавдо» А.Ж. ўзаро келишувга кўра, оморборхоналарни истаган муддатта ижарога беради. Барча хизматлар учун тўғов шарти туркича. ЯРМАРКА - БУ СИЗНИНГ ИМКОНИЯТИНИГИЗ! УНИ ҚУЛДАН БОЙ БЕРМАНГ! Манзил: Тошкент ш., Уста Ширин қўчаси, 125. Тел.: (3712) 48-53-48, 48-54-70. Факс: 48-25-23.

Footer section containing contact information for 'Халқ Сўзи' newspaper, including address, phone numbers, and subscription details. The text includes: 'Халқ Сўзи НАРОДНОЕ СЛОВО МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси Бош муҳаррир: Анвар ЖўРАБОВ. БЎЛИМЛАР: Парламент 33-57-34; Халқлар 33-07-48; Мерос ва қадриятлар 36-29-89; Қишлоқ ҳўжаси 36-07-94; Иқтисодийет 36-36-65; Маданият 36-35-60; Туғиш муҳарририет 33-10-28; Ўзлар 36-09-25, Бахтиёр 33-10-60. • МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар қўчаси, 19-уй. Навбатчи муҳаррир - О. Раҳимов. Навбатчи - Ш. Қаримов. Мусаххад - Ф. Бободўтов.